SIBENIK
NAUČNI ODSJEK

PRIMERAK 1. DINAR

Poštarina plaćena

TRIBUNA

GOD. V. | UREDNIŠTVO I UPRAVA: Šibenik ul. A. Šupuka. Tel. int. br. 47 Rukopisi se ne vraćaju. | SRIJEDA 20. OKTOBRA 1037 | IZLAZI SVAKI DAN Pretplata mes. 25.— (inostr. 35 din.) Čekovni račun 46.798 | BROJ 232

Njemačka i kolonijalno pitanje

(Od našeg dopisnika)

BERLIN, oktobra 1937

Prodoše tri čemerne i jadne godine . . .

I rečeno bi:

Ko shvata dobro, a nema snage da ga vrši -- zar je to čovek! Ko ima samilosti prema stradanjima svojih bližnjih, a nije dovoljno odvažan da im pomogne - zar je to čovek! Ko prividno voli istinu, a sam obmanjuje i ona - zar je to čovek! Ko u težnji za položajem ili novcem pljuje na čudorede, pravdu, milosrđe -- zar e to čovek! Ko nije pripravan da sve svoje žrtvuje pa i život u odbranu ugnjetavanih, po niženih, prezrenih, onih koji nepravedno trpe i stradaju -- zar je to čovek!

Zar je to čovek ko ceni svoje bližnje po haljinama što ih nose, po imenu što su ga stekli novcem ili lukavstvom, po težini kese ili po položaju, kojeg su se dočepali servilnim puzavstvom!

Nema čoveka! Danas ga nema . . .

Covek nam fali! I zato vapi narode: Dajte nam čoveka! Čoveka tražimo!! svi!!

Dajte nam onoga koji ni za korak ne odmiče od svoje moralne dužnosti; dajte nam onoga koji je voljan da podnosi patnje, udarce i kazne radije negoli bi otstupio od Istine i Pravde; dajte nam onoga koji je jači od svih boli, jači od svih siromaštava i svih bolesti, jači i od javnog mnijenja; dajte nam onoga koji je jači i od same fizičke smrti . . .

Jugoslovenski mladiću: traži si ČOVEKA koji će da te vodi!

Jugoslovenska omladinko: traži si ČOVEKA koji će da postane otac novih boljih generacija . . .!

Jugosloveni! Ne trpimo li mi svi skupa svi mi na selu u gradu u porodici, uredima, radionicama itd. itd. samo zato, jer nemao ČOVEKA koji bi nas vodio, ČOVEKA koji bi se o nama starao!!!

Svi mi trpimo!

Što će nam bogatstvo prirode, što će nam zlato Jude izdajnika, što će nam zakoni, propisi, uredbe i protuuredbe i sve tako u beskonačnost ljudskog društva, kad nam je srce razoreno, ljubav pogažena, čast okaljena, žrtva zanijekana, duševni mir uništen!! Što će nam sve to kad nam sebični i surovi ljudi otimaju najmilije, otimaju nam spokojstvo, vedrinu i sreću koja nam je imala doći poslе onolikih žrtava . . .

Srušimo zato sve lažne idole, isteraj mo iz naše sredine sve bogohude propovednike i -- vođeni čovekom -- podimo neustrašivo stopama svojih velikana.

Ako nam je Usud i digo njihova telesa, nije mogo dignuti njihov duh, duh koji lebdi pred onim novim legijama, pred novim budućim herojima koji će -- kao i njihovi očevi -- da polože svoje živote za veličinu Nacije.

Vapite za -- ČOVEKOM!

bl.

Narodno pretstavništvo započelo radom

Političko previranje u Beogradu

Beograd, 19 oktobra (g)

Sinoć je održana zajednička sjednica pretstavnika opozicionih klubova u vezi postavljanja zajedničke liste pri izboru časništva Narodne skupštine. Na ovoj sjednici bili su prisutni pretstavnici poslaničkih klubova JNS, Radikalnog, Nezavisnog Jugoslovenskog, Radnog i kluba »Narodni pokret«. (M. Sokić) Načelna odluka o zajedničkom istupu jednoglasno je prihvaćena, a lica za pojedine liste predložiće svaki klub za sebe i ne ponovnom sastanku izraditi zajedničku listu.

U toku večeri i današnjeg dana neki su klubovi već održali svoje sjednice. Zajednička sjednica održaće se vjerovatno sutra ili nadalje prekosutra.

Za večeras u 5 sati sazvana je sjednica poslaničkog kluba JRZ u vezi izbora časništva oba doma. Prema razgovorima u krugovima poslanika JRZ izgleda da će klub kandidovati današnje svoje časništvo, jasno sa izvjesnim izmjenama. Tko bi na mjesto dosadašnjeg potpretsjednika g. Čvrkića, koji je preuzeo ministarstvo pošta i telegrafa, došao poslanik Jevrem Tomić sadaš nji pretsjednik finansijskog odbora koje bi mjesto preuzeo bivši ministar građevina g. dr. Marko Kožul, koji je i prije stajao na čelu ovog odbora. Na mjesto pretsjednika administrativnog odbora g. dr. Vj. Miletića koji je preuzeo rezor za fizičko vaspitanje, došao bi poslanik g. dr. Branko Miljuš.

Ko će zamjeniti g. Milana Simonovića, novog ministra pravde, na mjesto potpretsjednika Senata nije još poznato.

Beograd, 19 oktobra (g) Jutros u 10 sati pretsjednik Narodne skupštine otvorio je posljednju sjednicu ove sesije. Par minuta kasnije u dvoranu je unišao pretsjednik vlade g. dr. Milan Stojadinović sa članovima vlade. Skup štinska većina burno je pozdravila šefa vlade.

Poslije formalnosti sekretar Skupštine pročitao je Ukaz o ostavkama petorice ministara i Ukaz o imenovanju nove šestorice ministara. Zatim su Skupštini saopštene i druge odluke.

Pretsjednik vlade odgovorio je na kratka pitanja gg. poslanika, naročito se zadržavši na pitanje nar. poslanika g. Manfreda Paštrovića u vezi nekih aktuelnih pomorskih pitanja.

Poslije govora ministra vojske i mornarice generala g. Marića pročitani su izvještaji odbora pa je sjednica nešto poslije 13 sati zaključena.

—o—

Arapi Palestine zatražiće pomoć Italije

Jeruzalim, 19 oktobra (d) Vladari arapskih država oko Palestine uputili su zajednički memorandum britanskoj vladi kao i vladi Palestine u kome se iznosi teško stanje u zemlji i nudi posredovanje između nje i prvaka koji se nalaze u emigraciji. Vladari su naglasili da je neophodno potreba da se arapski prvaci nalaze u domovini specijalno u momentu kada stigne nova britanska anketna komisija.

Damaska, 19 oktobra (d) Da bi upotpunio svoju akciju, izjavio je Veliki Muftija, da namjerava se sastati sa pretsjednikom italijanske vlade g. Musolinijem.

Bejrut, 19 oktobra (d) Demantuju se vijesti o hapšenju Velikog Muftije, dok se naprotiv potvrđuje vijest o njegovom odlasku za Italiju.

Jeruzalim, 19 oktobra (d) U blizini grada došlo je do novih krvavih sukoba. U ovim sukobima ubijen je mladi policajac Kemal Alami i nekoliko je Židova ubijeno nožem iz zasjede. Arapske ustaše otvorile su puščanu vatru na jedan židovski radnički automobil. U židovskoj četvrti arapska djeca iznakazila su noževima jednog 11godišnjeg židovskog dječaka.

Jeruzalim, 19 oktobra (d) Vlada je preuzela najoštrije mjere da bi suzbila terorističku akciju Arapa. Ove mjere izazvale su još gore represalije.

U mnogim mjestima zabranjeno je svako kretanje. Stanovništvu je dozvoljeno za 2 sata na dan da ode u polje, stoci i sličnim poslovima.

Damask, 19 oktobra (d) U vezi puta Velikog Muftije u Italiju saznaje se da će se Arapi staviti pod pokroviteljstvo Italije koja im je preko g. Musolinija obećala pomoć.

Narodno pretstavništvo započelo radom

Političko previranej u Beogradu

Vojvodski par Vindzor nalazi se na putu po Njemačkoj

ŠIRITE „TRIBUNU"!

—o—

VELIKA OFENZIVA PRED ŠANGAJEM

Šanghaj 19. oktobra (d) Japanska armija koja operiše pred Šanghajem iz vršila je jutros jaku ofenzivo na kineske položaje. Prvi napad izvršila je avijacija kineske linije su poljuljane i na mnogim mjestima popustile ostavivši svoje položaje neprijatelju.

Tokio, 19 oktobra (d) Luka Čingtao bila je danas bombardovana od japanske avijacije i lakih jedinica japanske ratne flote.

NOVA STRELJANJA U SSSR

Varšava, 19 oktobra (t) Prema današnjim vijestima iz Moskve ovih dana završen je novi veleizdajnički proces. Pred specijalnim sudom odgovarala su 24 željezničkа činovnika optužena za sabotažu i špijunažu. Optuženi su osuđeni na smrt i odmah strijeljani.

SJEDNICA ITALIJANSKE VLADE

Rim, 19 oktobra (s. m.) Jutros u 10 sati održana je sjednica ministarskog savjeta pod pretsjedništvom g. B. Musolinia. Savjet je usvojio razne uredbe i donio nekoliko odluka.

VLADA FRANCUSKE PRETRESA POLITIČKU SITUACIJU U SVIJETU.

Pariz, 19 oktobra (j. u.) Pod pretsjedništvom pretsjednika Republike g. Lebruna održala je vlada svoju sjednicu na kojoj je pretresana ekonomska i politička situacija u zemlji. Zatim je ministar spoljnih poslova Delbo podnio iscrpan referat o političkoj situaciji u svijetu. Savjet je detaljno prodiskutovao opšte prilike.

——U odbranu Nacije

Pobjeda i poraz

II

Šibenik, 19 oktobra

Jugosloveni i ostali potlačeni narodi Austrije, ne mogavši postići slobodu na terenu unutrašnje austrijske politike, iskorišćuju od Austrije izazvan rat, da svoju slobodu izvojuju na terenu spoljne politike na strani neprijatelja Austrije. Oni se identifikuju sa Srbijom i na strani saveznika organizuju zagranične nacionalne revolucije, da doprinesu svoj dio pobjedi Saveznika i omoguće obaranje Austrije, tog ugaonog kamena Centralnih Sila.

Kada je brutalni militarizam pangermanske koalicije pregazio cio Slovenski Jug, onda se je u IZGNANSTVU JA SNO MANIFESTOVALA SUVERENA VOLJA JUGOSLOVENSKOG NARODA, DA NEĆE DA POSLUŽI KAO MOST PAGERMANSKOG »DRANGA« NA ISTOK, VEĆ DA TRAŽI SVOJU NE ZAVISNU NARODNU DRŽAVU. Na ba zi ideje narodnog jedinstva Srba, Hrvata i Slovenaca, izvršena je po celom svetu mobilizacija jugoslovenskog naroda koji je ostao bez svog narodnog teritorija i usred ratnoga haosa sklopili su se jugoslovenski dobrovoljački pukovi sa pukovima herojske srpske vojske; u ognju inferna modernoga rata rodila se vojska jugoslovenska.

Ta je vojska svojim istorijskim probojem solunskog fronta u ime jugoslovenskog naroda dala pravi i konačni odgovor na Berholdov provokatorski ultimatum Srbiji. JUGOSLOVENSKA VOJSKA ZADALA JE SMRTNI UDARAC ČETVORNOJ KOALICIJI UDRUŽENIH NEPRIJATELJA JUGOSLOVENSKE SLOBODE I PRISILILA IH DA KAPITULIRAJU I ZATRAŽE MIR. PROBOJ SOLUNSKOG FRONTA ZNAČIO JE FINALE SVJESTOG RATA I FINIS AUSTRIJE, ZNAČIO JE POROD JUGOSLAVIJE I NOVE EVROPE. Na jugoslo veskom pitanju na pitanju oslobođjenja i ujedinjenja svih Srba, Hrvata i Slovenaca -- je došlo do rata, i jugoslovenskom pobjedom pala je i odluka o ratu. Petnaesti septembar 1918 znači epohalan obrat cjelokupne istori je Slovenskog Juga; sa tim datumom postaje realnošću jugoslovensko državno pravo.

Pod vodstvom Regenta Aleksandra naš je narod bio za vrijeme rata ujedinjen vojnički. Iz srbijanskih, crnogorskih i dobrovoljačkih pukova stvorila je jedna organska cjelina: jugoslovenska narodna vojska. Ta je vojska, kao nosilac jugoslovenske narodne i držav ne misli, svojom pobjedom ostvarila vjekovni san i zavjetnu misao jugoslovenskog naroda. Po izvojevanoj pobje di preuzela je ostvarenu državu u svoje ruke politika i njoj je stavljeno u dužnost da u miru i punoj slobodi organizuje državu i ujedini narod politič ki, da izgradi jednu organsku cjelinu iz Srbije, Crne Gore i prečanskih krajeva, da izvrši opšti preporod naroda i omogući triumfalan uspon nove mlade jugoslovenske države.

NAŽALOST, STVARI SU POŠLE PRO TIVNIM SMJEROM I DANAS JE EVIDENTNO DA NAŠA POLITIKA NIJE IZVRŠILA ISTORIJSKI ZADATAK, KOJI JOJ JE BIO NAMJENJEN.

ZAŠTO GA NIJE IZVRŠILA?

Dok su jugoslovenski ratnici na bojnim poljanama svih mogućih savezničkih frontova krvlju zasvedočavali jedinstvo Srba, Hrvata i Slovenaca, dotle je politika iza fronta tražila formulu kojom će politički izraziti taj grandiozni fenomen herojskog oslobađjanja i ujedinjavanja jugoslovenskog naroda. DOK SE JE U SOLUNSKOM ZALIVU SKUPLJALA SA SVIH KONTINENATA BORBENA JUGOSLOVENSKA MLADOST, ČISTA OD SVIH PREDRASUDA I ZABLUDA PROŠLOSTI, DA NA PLANINSKOM VJENCU SOLUNSKOG ZALJEVA PRIPREMI I IZVRŠI ISTORIJSKI PROBOJ JUGOSLOVENSKE NACIONALNE REVOLUCIJE, DOTLE NAŠI PO LITIČARI IZA FRONTA NISU MOGLI NI TOLIKO HRABROSTI DA TO ISTORIJSko DJELO NAZOVU NJEGOVIM PRAVIM IMENOM. Puni političkog opreza i računa, oni nisu osjetili sudbonosnost tog istorisjkog momenta kada se putem revolucije radja jedna naci-

Kralj modernih gusara

BORBE BRIK BRADFORDA SA KRALJEM GUSARA BROKOM.

Politički pregled

MINISTAR DR. KREK O SPORAZUMU

Na zboru JRZ u Kamniku ministar g. dr. Krek rekao je u vezi sporazuma i ove značajne i odlučne riječi:

»Gospoda iz opozicije zaboravljaju na fakat o kojemu mora voditi računa svaki realni političar da sadašnji Ustav ne može i ne smije da se promjeni, dok naš mladi Kralj ne postane punoljetan, tj. dok ne uzme svu vladarsku vlast u svoje ruke i sa slobodnim narodom vlada po Ustavu i slobodnim zakonima. Sve dotle, Ustav se neće mjenjati. To je tako sigurno, ko amen u Očenašu.«

KAKO JE ZAGREB PRIMIO SPORAZUM.

Sarajevska Jugoslovenska Pošta u svom zagrebačkom pismu piše o hladnom prijemu sporazuma u Zagrebu, te veli:

»Manifestu od 9 oktobra nijesu slijedili nikakovi izljevi oduševljenja. Pa ni inicijativa za kakovu razdraganost nije došla. Kao da je sve to moralo biti tako i kao da sve to nije od tolike važnosti, da bi se morali zainteresovani zatalasati i dati oduška radosti za veliki početak. Javni život tekao je i teče kao i dosada i na njemu se ne za paža nakakova promjena. Teško da su to prilike donijele. Izgleda vjerojatnije da se ovdje tom manifestu ne pridaje neka odlučujuća važnost. Usud je najnoviji dogadjaj oborio tolikom nevjericom, da široki slojevi sumnjaju i u slovo napisano, a kamo li štampano. Tako je potpis »sporazuma« stavio u »kušnju« mnogog odanog poklonika, bacio ga u sumnju svega onoga u što je do juče vjerovao. Nije rijedak slučaj da će vas na upit o potpisu g. Mačeka susresti osmeh sa olakom primjedbom: **»To Maček nije potpisao«.** Ili će vas iznenaditi neprikrivena debata, da vod stvo Hrv. seljačkog pokreta ima **pravu računicu u fijoki,** a s kojom se javno ne pokriva. **Zagreb je još uvijek u nedoumici, u šta da vjeruje . . . Odjek kojim je deklaracija odjeknula u protiv opsegu. Širi, a dobronamjerni krugovi ničkom krilu, zapažen je u punom svom nijesu se nadali ovako oštroj reakciji pa je prema tome i ozbiljnost situacije izmjerena punom mjerom. Iako ima nade, da će se oštrina tom gestu otupiti, ipak ostaje mjesta zebnji, da je hitac djelomično promašen, i da će daljnji rad biti jače otešćan, nego se očekivalo.«**

POTPISNIK ACA STANOJEVIĆ NIJE ZADOVOLJAN

»Slovenec« donosi izvještaj iz Beograda o političkoj situaciji, pa medju ostalim kaže:

»U ovdašnjim političkim krugovima govori se, da je s **objavom sporazuma nezadovoljan i sam Aca Stanojević,** ko jemu Miša Trifunović i Laza Marković nisu prilikom potpisivanja ugovora u dovoljnoj mjeri predočili posljedice takvog sporazuma. Radi toga su izne nada otputovali u Nišku banju k Aci Stanojeviću Miša Trifunović i Krsta Miletić. Oni su se vratili već u Beograd. Što su u Niškoj banji obavili nije poznato. Po njihovom povratku u Beograd se je vidjelo samo to, da su se svagdje pojavljivali mračna lica i vidljivo nezadovoljni.«

»BOLJE NE POČETI, NEGO NE DOČETI«

Tjednik »Dubrovnik« u svome uvodniku piše o sporazumu i veli:

»Pretpostavimo da to što opozicija traži, može biti i opravdano, ali da to i postigne, ona treba da nametne i svoju volju i svoju snagu, jer nije dovoljno samo zahtijevati nešto, nego **treba prije svega imati neko pravo na to, i mogućnost da se eventualno izvede silom.** Mi znamo da, ma kakvi se predlozi ili zahtjevi postavljali vladi, oni se mogu postići **samo preko Narodne skupštine,** da se vladu može na stanovitom pitanju legalnim putem u skupštini i oboriti, skuštinu raspustiti, odrediti nove izbore i dobiti novu vla du, onu koju se želi imati, sve se to legalnim putem može; **ali diktovati pro sto zahtjeve i nove zakone iz kancelarije, to nam izgleda da nema smisla, jer ti zahtjevi ne idu dalje od zidova odnosne kancelarije.«**

Pa dalje poručuje Srbima - potpisnicima:

»Vi samo da se ne zamjerite Hrvati ma, puštate da prave nered, da pokažu svijetu kako su oni nezadovoljni u ovoj državi, kako se krnje njihova prava, kako su zapostavljeni, kako u državi ne vlada ravnopravnost itd. **Ali sve su to smicalice, koje mogu da zavedu neupućen svijet samo za kratko vrijeme, dok se ne otkrije istina i ne postavi svakoga na svoje mjesto.**

Čemu onda toliko galame, toliko donkihotskog junačenja, svi vi gospodo, **koje narod već napušta i ne vodi o vama računa, jer vidi i sam, u kakav bezdan hoćete da ga sunovratite.**

Vrijeme je da napustite hazardnu igru, jer je nećete dobiti. Vrijeme je da jednom date mira napaćenom narodu, koji je sit vaših eksperimenata, jer su mu oni na štetu, kao i vaših novih teorija od tri naroda, kojima otstupate od **davno utvrđenog i od vas samih priznatog aksioma, da su Srbi, Hrvati, Slovenci, braća jednog naroda.**

To zahtijeva od vas moral, ozbiljnost razboritih ljudi i reputacija koju ste s pravom u svijetu stekli, ali koju vi sami danas rušite.«

Naše doba

PROGUTATI SILOM --- SVARITI NIKAKO !

Iako je »Jugoslavija van diskusije« — ali samo do svršetka procedure, t. j. do prve rate — opet sporazumaši u Zagrebu nikako ne mogu da svare ime države. Oni s naročitim planom rade da gotovo nikad ne spominju Jugoslaviju, pa čak ni onda kad je u pitanju inostranstvo i gde svaku državu treba obeležiti svojim pravim imenom.

Jedan sarajevski dnevnik donosi ovu svoju opservaciju, koja je vrlo simktomatična, jer je došla posle lažnog spo razuma:

»Hrvatski Dnevnik« donosi izveštaj sa utakmice u kojoj je Poljska pobijedila sa 4:0! Samo — ako već ne znate od prije s kim je to Poljska igrala — vit o nećete saznati iz tog izvještaja »H. D.« aN tri stupca nigdje se ne spo minje riječ ni Jugoslavija ni jugoslovenski!«

Pre su spominjali »našu državu«. Ali iz ove nogometne utakmice, u kojoj su baš Zagrebčani najviše stradali, ne mo že da se shvati s kim su to Poljaci igrali 10 o. m. u Varšavi! . . . Pogotovo kad se uzmu u obzir mnoga ime na igrača koja strano zvuče.

Taj je »sporazum« tako čvrst, da zagrebački saveznici Udružene opozicije ne smeju ni da spomenu ime Jugoslavije.

Divota! **(»Samouprava«)**

»JESTE LI ČULI«!

Jedno slabunjavo šegrće, tek od nekoliko dana u B. -, bacalo je kamenje u more, kad li ispade pred njega šibom u ruci, jedan »općinski službenik«, koji vrši funkcije: lugara, poljara, redara, inkasatora, vikaća, deraća itd., i nadade se za njim u trk.

Naravno ubrzo ga stiže, ščepa ga za ruke i izdere se na nj: »Daj deset dinara, pa te neću odvesti na općinu u zatvor.«

Trebali tu komentara?

eshaeske politike, koja nije umjela ni htiela da već za vrijeme oslobodilačkog rata politički ispravno interpretira jugoslovensku nacionalnu revoluciju.

Srbijanska vlada i opozicija, prečanska i crnogorska emigracija nisu u izgnanstvu formirale jednu jugoslovensku vladu, koja bi kao jedna homogena cjelina istupala i protiv neprijatelja i prema Saveznicima, niti su predodredili jugoslovenski karakter budućoj nadrodnoj i državnoj politici. I tu je polaz na tačka, istočni grijeh svih naših poratnih nedaća u spoljnoj i unutrašnjoj politici.

Umjesto da u novu Evropu udjemo kao homogena Jugoslavija, mi smo ušli kao bezimeni narod i bezimena država, kao prazni eshaeski državni mehanizam. U konstituanti sankcionisali smo krisko trojstvo kao bazu cjelokup ne naše narodne i državne politike. Stvorili smo podlogu za sve divegentne tendence iznutra i sve zavojevačke tendence spolja. U tom su eshaeskom trojstvu bile sadržane sve mogućnosti hegemonističke i separatističke državo rastvorene politike, i na osnovu toga trojstva bilo je nemoguće da država nadje svoju unutrašnju ravnotežu i sa- bilitet.

J. R.

GRADSKE VIJESTI

Šibenik, 19 oktobra.

X **Pred selom Bilice** došlo je jučer do teške prometne nesreće: konj je pregazio jednog seljaka.

X **Policijskih** izgreda u toku prošle noći nije bilo.

X **Za pretsjednika** Mjesnog školskog odbora pri stručnoj produžnoj školi u Šibeniku imenovan je riješenjem Pretsjednika Gradskog poglavarstva g. dr. Srečko Poturica, kao gradski vijećnik.

X **Pretstavku** komandi mjesta uputilo je Gradsko poglavarstvo u kojoj traži komanda poradi na tome da bi vojna muzika ostala i dalje u Šibeniku. U pretstavci se iznose opravdani razlozi koji traže tu potrebu.

X **Redovna godišnja skupština** uglje**ničkog društva** »Monte Promina« d. d. održaće se na Sušaku 31 oktobra ov. god.

X **Sjednica Gradskog vijeća** održaće se početkom idućeg mjeseca. Na dnev nom redu tekući poslovi.

X **Do rudarske nesreće** došlo je u jednom rovu ugljenokopa društva »Monte Promina« u Siveriću kojom je prilikom nastradao 27-god. rudar Ljubo Lilić. Radeći na uređenju rova i premještajući grede srušila se na njega Drudovi su mu odmah priskočili u poveća naslaga kamenog uglja i zatrpala moć i poslije dužeo rada otkopali, ali Lilić je već bio mrtav. Nadležne vlasti vode istragu.

X **Kod sela Unešića** naletila je iznenadno na teretni auto vlasništva g. Bai će iz Drvara krava. Pri sukobu krava je oštetila kiler, usljed čega je auto skrenuo u stranu i srušio se u grabu. Kako je ovim padom znatno oštećen mora je biti dovućen drugim kolima u Šibenik na popravak.

X **Nikola Lalić p. Petra iz Kistanja,** šezdesetgodišnji starac, odgovarao je pred sudom što je 7 maja ove godine s predumišljajem lišio života Dušana Jankovića p. Petra hitcem iz lovačke puške. Kako sud nije našao elemente umorstva to je Lalića osudio samo na 18 mjeseci strogog zatvora.

X **Teren za gradnju** Vatrogasnog do ma već je planiran i ovih će se dana raspisati licitacija za gradnju.

X **Sjednica Gradskog** finansijskog od bora održava se večeras. Na ovoj sjednici biće raspravljena važna opštinska finansijska pitanja.

X **Na polaganju definitive** od 27 pri javljenih kadidata apsolventa Učiteljske škole odbijeno je, nakon pismenih radnja šestorica. Ostali su pripušteni.

X **Novokupljeni brodovi** Zetske plovidbe (dvije bivše jahte) doplovili su jutros u gradsku luku. Brodovi odlaze na popravak nakon čega će preuzeti pruge male obalne plovidbe južnoga Primorja. Signisani su sa »Susuki I« »Susuki II«.

X **Obaveštenje biv. ratnim dobrovoljcima.** Upozoravaju se drugovi - ratni dobrovoljci da je naredjenjem 8613 od 27 aprila ov. god. izmijenjen Ministarstva vojske i mornarice Dj. Br. Pravilnik za izvršenje zakona o dobrovoljcima Dj. D. Br. 1. od 1. decembra 1928 godine, te se prema istome mogu sada ponovno obratiti Ministarstvu vojske molbom za novo dobrovoljačko uverenje rok: zaključno do 1. jula 1938 godine i to samo oni, koji su se svojevoljno javili kao dobrovoljci naj dalje do 5. novembra 1918. te koji su već jednom za to podnašali molbu u zakonskom roku do 30. septembra 1933 godine, a bili su odbijeni bilo sa kojeg razloga. Isto tako mogu se obra titi molbom za obnovu postupka za pri znanje boračkog svojstva svi oni do brovoljci — neborci, koji po ovim izmenama imaju pravo na svojstvo dobrovoljca - borca.

Izmjene i dopune Pravilnika su op- irne, te se isto, kao i sva ostala uputstva mogu dobiti u kancelariji organizacija Saveza ratnih dobrovoljaca - Split — Tartaljima 8-I.

Primorska finansijska direkcija kupuje zgradu splitskog Ouzora

Split, 19 oktobra.

Zgrada u kojoj se nalazi danas Split ski Ouzor u kojoj su smještene uredske prostorije i ambulante za prilike i poslovanje ureda su premalene a pogotovo sada kada je rad ureda proširen na osiguranje radnika za slučajeve starosti i iznemoglosti.

Ured treba prostranije pomješća i više novih prostorija da bi uspio uspješno djelovati prema svojoj svrhi. Već je odavna pokrenuto pitanje izgradnje nove uredske zgrade ali središnji ured je ovo pitanje skinuo s dnevnog reda uslijed toga što je Splitski Ouzor već nekoliko godina sa poslovanjem u deficitu. Sada su se prilike ureda mnogo popravile i poslovi rastu i prestavnici ureda predsjednik g. Mate Ivišić sa direktorom g. Popinjačem poveli su pregovore za prodaju stare zgrade a izgradnju nove na mjestu Lovret gdje je gradsko poglavarstvo svojevremeno i odredilo zemljište za novu zgradu OUZORA.

Izmedju toliko interesenata za kupnju zgrade najozbiljnija je ponuda Pri morske Financijske Direkcije sa kojom se vode pregovori i ima izgleda da će do prodaje doći. Financijska direkcija bi u zgradu OUZORA smjestila Poresku Upravu.

Ovo je važno pitanje koje interesuje sve privrednike i građanstvo koji se svakodnevno u velikom broju obraćaju ovim ustanovama i radi nedovoljnih prostorija moraju čekati često po nekoliko sati u mračnim hodnicima. **(b)**

Srednješkolska lakoatletska natjecanja

Split, 19 oktobra

Već prošle godine bila je pokrenuta ideja da se u Zagrebu sastanu splitski i zagrebački đaci srednjih škola u lakoatletskom natecanju. Ovo se nije moglo ostvariti iz više razloga, a jedan među tima bio je i taj što zagrebački srednjoškolci koji su imali nastupiti bili su većinom maturanti, te s raz loga što su imali previše učiti, odgodilo se.

Ponovno je ove godine pokrenuta ista ideja da se u Zagrebu obavi lakoatletsko natecanje u susretu srednjoškolaca Splita i Zagreba.

Svrha ovog takmičenja je da laka atletika koja je u Splitu još u povoju uzme jačeg maha jer zbilja u Splitu ima materjala više no igde u državi. Dokaz je ovome naš Katalinić i Despot koji su nas zastupali i na balkanijadi ove godine u Bukureštu, pored mnogobrojnih svojih nastupa u našoj državi. Pored njih imamo još velik broj no vootkrivenih takmaca primerice Livaja, Stivšić, Popović, Cvrlje i drugi koji još nisu bili na takmičenju večeg stila adg: ne govorimo o materjalu te vrste kojim raspolaže Klas. Gimnazija, Realka i Trgovačka Akademija.

Nuzgred spomenuvši pre nekoliko dana učinio je školsko izbirno takmiče nje u lakoj atletici nastavnik Kl. Gimn. g. Agić. Na tom takmičenju došao je dos jajnih rezultata. Đaci nižih razreda skakali su »skok u dalj« 5.40 m. Kako ova grana, tako i sve druge su ga pot puno zadovoljile. Između ostalih đak II r. Kl. gimn. Kragić skočio je u vis 1.40 m što je zadivilo gledaoce.

U nedelju 17 t. m. na Hajdukovom igralištu održana je priredba izbirnog takmičenja uz pomoć ovdašnje lakoatletske zajednice. Takmičenje je potpuno zadovoljio.

Najbolji atletičari — srednje školci — toga dana, cca 12 njih biće poslani u Zagreb pod vodstvom gg. profesora Agić (Kl. gimn.), Poduje (Trg. Akad.) i jednog profesora sa Realke.

Prema današnjem rezultatu uvereni su vođe ovog takmičenja da će naši atletičari potpuno osvetlati obraz Spli ta u Zagrebu.

U svrhu stanja ovih atlečara — srednjoškolaca — u Zagreb priređena je čajanka u Realci. Vidi se da starešine srednjih škola shvačaju važnost i dobrobit koju omladina ima od sporta.

Na Klas. Gimn. se oseća ove godine naročito rad na sportskom polju će mu mnogo pomaže i direktor ove škole g. S. Alfirević, jer uvek izlazi ususret nastavniku gimnastike prilikom njegova rada. Interesantno je primetiti da daci pored svog velikog interesa za sport, pokazuju veoma dobar uspeh i u drugim predmetima u školi.

Prilike su veoma teške u pogledu športskog razvoja u Splitu uopće a to se mora reći napose za laku atletiku, jer svi drugi sportovi (plivanej, veslanje, nogomet) uhvatili su dubljeg korena nego lakoatletski sport, ali verujemo da će i ova lepa i plemenita sportska grana doskora blistati i jamčiti ti potpunom garancijom napretka, jer su zbilja svi pregnuli svojski na tom polju. **(g)**

SAKUPLJANJA DOPRINOSA ZA SOKOLSKU ZASTAVU U KOMIŽI

Pred izvesno vrijeme, neprijatelji jugoslovenske i sokolske ideologije, izvršili su vanredni napad na sokolanu. Tom prilikom oskvrnjene su naše najsvetije svetinje. Ukradene su sve zastave i slike Nj. Vel. Kralja Petra II i Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Društvena zastava je samo pukim slučajem spasena.

Ogorčeni ovakvim postupkom izdaji ca domovine, članovi i prijatelji sokola poveli su akciju sakupljanja doprinosa za nabavku slika Nj. Vel. Kralja i novih zastava za sokolanu. Do sada je sakupljeno i predano sokolskom društvu 900 (devetsto) dinara. Sakupljanjem se na stavlja.

Sa radošću konstatujemo prednje, te i mi zahvaljujemo svesnim darovaocima na plemenitoj akciji. P-o.

DIAMANTSKO POLJE ISPOD MORSKOG DNA

Slučajno su u blizini južno - afričkog ostrva Durban u pesku s dna morskog otkrivena mala zrna diamanta. Stručnjaci su poslali gnjurače na morsko dno i ovi su kopanjem mogli da utvrde da ispod samog morskog dna ima bogatih i prostranih diamantskih igla. Ali ta polja su prilično nepristupačna. Za sada se gnjurači i urođenici zadovoljavaju time što vade pesak s morskog dna i ispiraju iz njega male diameante.

DIVOVI IZ PROŠLOSTI

Najveća visina ljudskog stasa postig nuta je do danas od Austrijanca Franca Vinkelmajera, koji je imao, po proveravanju engleskih lekara, u visini 273 santimetara. On je u svojoj 24-toj godini umro od tuberkuloze.

Najviša žena do danas na svetu je bila neka Marija Vede iz Havra, koja je imala 265 santimetara visine, a uberkuloze ili mane srca.

Split, 19 oktobra

X **Usmene novine u Narodnoj ženskoj zadruzi.** Prošlih dana po prvi put u ovoj jesenskoj sezoni Narodna ženska zadruga priredila je zabavu sa usmenim novinama. U punoj dvorani oda brane publike, gdja Maja Ćulić otvorila je priredbu i u uvodnoj riječi istakla svrhu usmenih novina i pozvala gospodje na saradnju. Iza toga gdja. Ivka Kršul, pročitala je nekoliko svojih krasnih pjesama spjevanih u čakavskom dijalektu. Gdja Kršul svojim lijepim pjesmama dočarala je slušaocima svoj rodni kraj, i izrazila nostalgiju Primorke, koja voli da svoje osjećaje izreče u govoru svojih Primoraca. Zvučnost čakavštine i socijalna nota u pjesmama naišle su na živo priznanje i odobravanje, pa je gdja. Kršul na svršetku toplo aplaudirana.

Gosp. Ciro Čičin-Šain, književnik i novinar slikovito je prikazao paške umjetnice, koje izradjuju čipke, ljepotu i važnost narodne umjetnosti, obzirom na moralnu i materijalnu vrijednost čip karskog rada. Ovo predavanje odlikovalo se poznatom ljepotom i slikovitoš ću stila g. Čičin - Saina. Poslije njegovog predavanja, jedna Paškinja obu čena u starinskoj narodnoj nošnji sa Paga pokazivala je čipke i način izrade. Narodna ženska zadruga nastaviće sa priredbom »Usmenih novina. **(g)**

X **Austrijsik poslanik na našem dvoru u Beogradu** g. Wimer sa svojom suprugom te vojnim atašeom pukovnikom g. Peirz i austrijskom groficom Kinskom doputovao je u Split. Odlični gosti odsjeli su u hotel »Ambasador«. U Splitu će ostati da razgledaju gradske znamenitosti i okolicu.

X **Prestao štrajk radnika u fabrici cementa »Savocat et Cie« u Ravnicama.** Kako smo javili radnici su ove fabrike stupili u štrajk radi spora nastalog oko tumačenja odredaba kolektivnog ugovora.

Poslije povedenih pregovora na Sre skom načelstvu u Splitu, spor je likvidiran i radnici su se povratili na posao.

X **Jutros je** u 7.15 časova doputovao sa Šušaka parobrod »Ljubljana« novoimenovani direktor Primorske Financijske Direkcije u Splitu g. dr. Zvonimir Bogdanović i novu dužnost će od mah preuzeti.

X **Parobrodom** »Kralj Aleksandar« **doputovao je iz Herceg - Novog u** Split g. Mirko Komnenović i poslije kraćeg zadržavanja sinoć u 8 časova krenuo je vozom za Beograd.

X **Vozom preko Zagreba** doputovala je u Split jedna grupa od 20 Njem. turista koji će ostati u Splitu nekoliko dana a zatim krenuti za Dubrovnik i Kotor.

X **Proliveno je 160 litera** maslinovog ulja. Trgovac Andrija Ćulin Antin koji na jednom brodu privezanom uz Diokliecijanovu obalu prodaje ulje pretrpio je jače osjetljivu štetu jer mu se je prolila jedna bačva ulja prigodom tovarenja iz broda na kolica. Dno od bačve je prslo i ulje se razlilo po obali

X **Okradena bravarska radnja** u Gos pinici ulici. Noćas su nepoznati kradljivci provalili u bravarsku radnju Bartula Dvornika Ivanova i odnjeli raznih predmeta vrednih oko 500 din.

X **Ukrali joj kaput** vrijedan 1000 dinara. Čehoslovakinji Gjurgjici Lomek, koja stanuje u Masarikovu domu na Bačvicama nepoznati su odnjeli zimski kaput vriedan 1000 dinara, pa je krađju prijavila vlastima koji tragaju za kradljivcima.

X **Anti Shošeku** pk. Frane koji stanu je u Masarikovoj ulici 6. iz stana nepoznati lopovi odnjeli su razne rubenine u vrednosti oko 500 dinara.

X **Nezgoda na ulici. Jutros je pozlilo** naglo na ulici Josipu Tudoru iz Milićeve ulice koji je prevezen autom prve pomoći najpre u bolnicu gdje su mu ljekari pružili pomoć a zatim je prevezen kući.

MARKO UVODIĆ:

Jedan dan na Braču

(Nastavak 9)

— Kako bura puše iz Vrulje o' Makarske prama onom pridilu povrj Splitske, diže i nosi onu pušavicu s mora i škropi travu. Blago koje pase ovu slanu travu izvrsno je i jema špecijalni jedan ukus, a najvišje koze.

Brač je od najstariji' vrimen' bi' poznat zaraj svoji' koz', pa nij' za ništa ona: »Bracchia laudata capris«. I Plinije govori o braškin kozan, a govori se da su i na Lukulovin gozban braški kozlići bili dobro zastupani, a nij' reče no da' nij' i Dioklecijan na ražnju peka' i ji' zajedno š njegovin kavuriman.

A to sve zaraj slane paše. I to je istina.

Prin, kad nij, bilo automobili, mesari su 'odili u Bosnu jedan, najvišje dva puta na misec i dogonili blago koje bi dali u pašu.

Najbo'ja bravetina je bila u Kaštelima, jerbo tamo po noći pada slana, a i u Splitu je bila dosta dobra, jerbo je Bajamonti bi' da' splitskin mesarima Merjan za pašu, pa ono blago koje je paslo na onu stranu od bure, bilo je izvrsno. Mesari su bili razdilili Merjan i svaki je jema' svoj prostor. Na buru je bi' pok. Pečenko, pa je zato svak u njega kupova' brav'je meso.

Zaraj tega je Merjan i bi' onako gol a bila je gola sva ova naša Dalmacija. Va'ja znat da koza ne pase, ona brsti, pa di ona stavi nogu, tot, ne samo trava, ma ni drugo ne reste.

Kad je Marmont doša' u Dalmaciju, i kad je vidia vas ovi krš, 'oti' je znat' za uzrok. Stvar su izvidili i opazilo se da jema dosta koz' i da one uništavaju sve. Naredi' je da se učini popis, i onda s'e konstatiralo da je u Dalmaciji onda bilo jedan miljun i sto 'i'jad koz'!

Kad smo svršili ovi razgovor o kozan', došli su na stol barbuni. Lipi, sve roba o' 30—40 deki. Lipo ispečeni, zlatni. Razne vrsti salate, a u'je se ispo barbuni cr'jenilo.

Razgovor o barbuniman.

Jema dvi vrsti barbuni. Jema oni' koji živedu po škrapan, oni ka' o' krša, i oni koji živedu u salbunu i na dnu. Oni o' krša jemaju čunku ka' izbočenu i ka' dulju da moredu me'u stine doć do trave, a koluri su in jači, cr'jeniji su jerbo ne živu na dnu i bližji su zraku i suncu. Oni koji živedu na dnu u salbunu, oni su blidji, nisu tako cr'jeni, a čunka in je ka' batasta. Sad koji su bo'ji? I jedni i drugi su dobri!

Sve govorin ča smo jili, a ne govorin ča smo pili.

Čin smo bili seli, odmar m'e Boco za pita':

— Koje ćeš vino? 'Oćeš li biloga, 'oćeš li crnoga, oli 'oćeš opola? Ča obišno piješ?

— Pijen opola.

— Onda ćemo pit' opola — i stavi na stol bocun o' dvi litre opola.

Njegova gospo'ja i šjor Marinetto su pili bilo vino, a ja i Boco udri po opolu

Jema Boco jednu malu jaceru 'di je stalo vino, mineralna voda i voće, a stavi' je 'e do sebe, da more iz nje va dit ča 'oće.

— Dobar opol, a cine je.

— Pošto je?

— Po dva dinara i krunu.

Misli' san na ovu krunu, pa nisan mo ga' razumit kako je dilu ako kokod kupi kvarat oli po litre.

— Svak kupuje i pije na litre, pa je lako učiniť račun — rastumači' m'e Boco.

Kad smo izili barbune, gospo'ja Lina je ustala sa stola i pošla ništo u kužinu.

Šjor Marinetto je izvadi' cigarete da će zapalit.

— Nemoj mi pušit — zdiga' je Boco obe ruke u arju — nij' obid još svrši'.

— Za me je — govori' mu šjor Marinetto — izi' san manistru, meso i drugi pjat, pa sad mogu zapalit.

(Gre napred)

SPORT

NAKON POBJEDE NAD »DOŠKOM« ŠANSE »ŠIBENIKA« ZNATNO SU POSKOČILE. I »DINARA« JE JOŠ UVIJEK FAVORIT!

Šibenik pred odlučujućom borbom

Jršk. »Šibenik« izvojevao je u Drnišu značajnu pobjedu, tukavši »Doška« na njegovom terenu sa 3:1.

Ako podvučemo da je »Došk« na svom terenu pobijedio »Dinaru« iz Kni na za 2:1, a ta ista »Dinara« pretprošle nedjelje tukla Šibenik u Kninu za 3:1, ova neočekivana pobjeda »Šibenika« vidno će odjeknuti među športistima Sjeverne Dalmacije.

Nakon nedjeljne igre u Drnišu, tabli čni red prvenstva »A« grupe drugog razreda, izgleda danas ovako:

Dinara	3	2	0	1	8:3	4(2)
Šibenik	3	2	0	1	7:6	4(2)
Došk	4	1	0	3	5:11	2(6)

Kninska »Dinara« nalazi se još uvijek na čelu tablice, jer ima daleko povoljniju goldiferencu od »Šibenika«.

»Šibenik« je momentalno na drugom mjestu, ali svi su izgledi, da će on već ove nedjelje svrgnuti »Dinarce« s prvog mjesta i sam se konačno na vrhu učvrstiti.

»Došk« je odigrao u ovom prvenstvu svoje i on za ovu godinu više nema šta da traži. »Došk« je već odigrao sve svoje utakmice, dobio je samo jednu i to onu s »Dinarom« na svom terenu, jednu je izgubio s istim klubom u Kninu, dok je pred »Šibenikom« oba puta kapitulirao.

U nedjelju sastaje se »Šibenik« sa »Dinarom« u finalnoj i odlučujućoj borbi za prvo mjesto svoje grupe.

Dali će »Šibeniku« uspjeti da se revanšira »Dinari« za poraz od 3:1 u Kninu?

Trebao bi i baš se to od njih i traži!

Propusti li »Šibenik« ovu jedinstvenu prilikU, koja ima da odluči prvaka grupe »A«, prvenstvo će odnijeti »Dinara«.

Nj neodlučna igra ni u kom slučaju nebi smjela ispasti, jer i sa jednim bodom, a jer ima mnogo bolju goldiferencu od Šibenika, opet bi prvenstvo pripalo »Dinari«!

Treba pobjediti iščupati »Dinarcima« oba boda, a da se može krenuti u dalj nje borbe za ulazak u prvi razred!

Preporučili bi upravi »Šibenika«, da ove dane pred pretstojeću borbu pripremi svoj tim za tešku i odlučujuću borbu, koja ih u nedjelju čeka.

Igračima »Šibenika« savjetujemo, da ne izostanu s nijednog treninga, da marljivo rade, kako bi ovu borbu odlučili u svoju korist.

Eventualna pobjeda krunisaće njihov rad, volju i sve one napore, koje budu uložili. To će u prvom redu ići njima na čast, njihovom klubu i gradu čije ime nose! -mat.-

MALA KRONIKA

UBOJICA ČEKA NA POGUBLJENJE 29 god.

Arči Heron kovač u blizini Trentona, država Nju Džersoj imao je 48 godina kada je 1908 ubio svećenika Samsona Briketa. U julu 1908 bio je osuđen na smrt a sudija Džems Bergen odredio je da se presuda izvrši na 24 januara.

Sudija Džems Bergen bio je vrlo savjestan čovjek. Pošto je donio smrtnu presudu počeo je sumnjati u uračunljivost ubojice koji je bio poznat kao pijanica. Odlučio je da se izvršenje presude odgodi dok ubojica ne bude psihijatrijski pregledan. Još prije nego su psihijatri donijeli svoj sud o uračunljivosti — sudija je umro.

U zakoniku države Nju Džersej ima međutim odredba po kojoj u slučaju odgađanja izvršenja smrtne presude zadnji rok za izvršnje može odrediti onaj sudija koji je naredio odgodu izvršenja presude. Kako je međutim sudija umro prije nego je mogao odrediti novi rok to se presuda ne može izvršiti.

Danas Arči Heron ima 77 godina. Punih 29 godina proveo je u svojoj ćeliji. Dobro se osjeća i mirno puši svoju lulu. Neće ništa da zna o događajima izvan zidina zatvora. Kad su mu rekli da zatraži milost od pretsjednika da ga pusti na slobodu. odbio je.

Biograd n. m.

Uređenje špina. Na obali kod dućana g. Krste Pelicarića nalazi se jedna špina za vodu, ali u takvom stanju, da bi bolje bilo da nije tu.

Naime oko špine su oticanjem vode nastale jame pune blata, tako da je skoro nemoguć prilaz. Neshvatljiv je zašto se to ne uredi, makar tu, gdje je dva metra do mora, jedan kanal za oticanje vode. Time bi nestale one jame, a prilaz k vodi bio bi sa svake strane moguć.

Ovo škodi mnogo mjestu, pa se nebi trebalo nečkati za taj mali trošak **(m)**

Kanalizacija. I kanalizacija ne pomaže Biogradu. Evo zbog čega. Svi otvori za oticanje vode, stavljeni su je dnostavno u zemlju i nije ništa poremetano oko njih, da bi se olakšalo od laženje vode. Tako se dogodi da voda sa sobom nanese, zemlje i smeća, te zatvori otvore. Izgleda da su gospoda od kanalizacije računali da sa naše ulice asfaltirane, međutim do toga će ćenjih prikračuje cijelo mjesto!

Odluku da se postave mjerila u kuće gdje je voda možemo samo pozdra viti jer nije pravo da jedni imaju vodu i za kuću i za vrt pred nosom (badava) a drugi ni jedno ni drugo. **(m)**

Ulje i drva. U Biogradu se više uopšte nemože dobiti ni ulja ni drva. Ulje neće seljaci još da prodaju, a drva pokupuje centrala. To sliči kao na neke sankcije ili bojkot, ko zna zbog čega. Ulje se ne nosi zbog cijena koje je od redila Seljačka sloga, a i zbog toga što se seljaci nadaju da će ga kasnije skup lje prodati. Drva da i ima neće seljaci da prodaju pa pukni..

Nije retko da nastane i tućnjava, vika, guranje vrijeđanje radi drva. Pogodi jedan drva i pošalje seljaka da mu ih kući odnese, a ovaj »poštenjačina« proda usput drugome — pa kidaj Zaradio brate, duple para.

Ovo naše Biograđane neobično uzrujava, pa se po Biogradu čuju samo, jadikovke i tužakanja. **(m).**

Neznam dali su poduzetnici obvezani da to poprave, ali ipak ovako nemože dalje ostati. **(m)**

Kako saznajemo, više se neće moći uvažati vodu u kuće, jer preti opasnost da Biograd stane bez vode. To se opravdava time što mlin i centrala (!) troše previše vode.

Dakle oni koji su je uveli već u kuću dobiće uvjerilo a drugi ni jedno ni drugo. Zaista, Salamonsko rješenje.

Opšte je poznato da i najskromniji komfort zahtjeva vodu u kući, pogotovo u mjestima koja su na najboljem putu da postanu turističke atrakcije, jer osim hotela iznajmljuju se i privatni stanovi, a jednom strancu, stan bez vode je — štala.

Nadležni bi trebali o tome voditi računa prije nego ta odluka stupa na snagu.

Zašto, na primer, nebi mlin i električ na centrala upotrebljavali more kao što

ROMAN »TRIBUNE«

ABEL BELSTROM:

Crni plesač

POVIJEST JEDNE TAJNE

— Ipak, ne mogu da vjerujem u umor stvo! — reče ona glasom kao da je sama sebe htjela ubijediti. — Zar su čiste cipele dovoljan dokaz? . . Gdje postoji neki razlog umorstva?

— To pitanje i meni muči, Floy!... — odvrati on iskreno. — Nikako da dokučim što je ubicu moglo navesti na onakav grozan čin. Mozgao sam mozgao, ali bez uspjeha, premda po najem prilike i sredinu u kojoj je Kelvin živio . . . Ko zna kakve su tu tajne posredi! . . . Ali kako bilo da bilo, jedno mi je nesumnjivo jasno: tragična ljubav sa Izabel Swanton nije bila uzrok smrti lorda Kelvina. Ona je samo poslužila kao sredstvo da ubica prikrije svoje zločinstvo. Utisnuti revol ver u jednu ruku, a u drugu medaljon sa inicijalima Izabel Swanton — ništa lakše! . . . Ubica je vrlo prepreden, a poznaje sve pojedinosti Kelvinova života . . . Pazite kakav zaključak ja ve su to i dosada radili, nego da se zbog zujem za ovu posljednju činjenicu: ubi cu treba tražiti u najbližoj okolini lor da eKlvina!

— Valjda ne mislite . . .?

— Da, ja upravo mislim na ono što se vi ne usuđujete da kažete! . . . Ubica se nalazio u neposrednoj blizini lorda Kelvina, on se nalazio u zamku, i još nalazi, tu, među nama, jer niko od jučer nije otišao odavde!

Florence je bila poražena.

— Valjda nećete sumnjati u nekoga od nas! . . .

— Ništa nije nemoguće na ovom svijetu — odvrati on mirno. — Cipele lorda Kelvina za mene su dovoljan do kaz o ubijstvu. A upravo vam kazah zašto sumnjam da se ubica nalazi u dvorcu. Uostalom kao bi drukčije došao do medaljona i revolvera Kelvinova da nije odavde? . . . To su činjenice, Floy! . . . Zvuči nevjerovatno, gotovo groteskno — ali drukčije ne može da bude. Noćas sam o tome mnogo razbijao glavu; ali zaključak je vazda bio isti!

— Ne, ne, ne mogu vjerovati! Sve to nije dovoljno . . . Možda je neko strano lice potajno doprlo u dvorac, neprimjetno ukralo revolver i medaljon iz Kelvinove sobe, i onda sakrivši se vrebalo na njega?

Reginald se dobrodušno nasmija.

— Šteta što niste postali detektiv, Floy! Moram priznati: vrlo ste oštroumni. Međutim, zaboravljate ono što nam je noćas nadglednik Randolph ispripovjedao. Jučer naveče on je pregledao čitav zamak od krova do teme lja i ništa nije našao. Da je neko strano lice bilo u zamku Randolph bi vjerojat no nešto primejtio bio. A tada je već moglo da bude u zamku, jer je vladao gusti mrak. . . No šta ste se zamislili, Floy

— Pomalo uviđam i ja da imate pra vo . . . Jeste li već kome govorili o vašoj sumnji?

On zavrti glavom.

— Nikome ni slovca! . . . A nesmijete ni ti. Sjetite se vašeg obećanja!

— aZboga, Regie, čemu tolika tajin stvenost? — reče ona tjeskobno. — Kakva korist ako prešutite umorstva lor da Kelvina?

(Nastaviće se)

Direktor HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik: BRUNOSLAV J. LORINI — Štampa: »Štanik« Sibenik (Zastupa: H. Vitalijani)